

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Çevre Yönetimi

Çevre yönetiminin gerekliliği

Dünyadaki çevre problemlerinin nedenleri, bunların düzeltilmesi ve çevrenin korunması için nelerin yapıldığı konusunda pekçok görüş vardır. Ancak, bir kaç tanesi aşağıda yaygın olarak bulunan görüşlere aykırıdır.

- İnsanlar hayatın her adımında çevre kirliliğine katkıda bulunmaktadır. Kendi aktivitelerimizden dolayı çevreye vermiş olduğumuz zararlı etkileri azaltmak yine bizim elimizdedir.
- Endüstri geçmişte ve şu anda çevre kirliliğine neden olan en önemli faktörlerden olmuştur. Ancak endüstri organizasyonları, etkilerini azaltmak için ve iyi organize olabilmek için gelişme göstermektedirler.
- Çevre standartlarının gerekleri kısa sürede ve para harcamaksızın gerçekleştirilemez. Müşteri ihtiyaçlarını kapsayan bilimsel, politik, ekonomik ve ticari faktörler için uzun süreli bir çalışma yapmak gereklidir.

EMAS (Environmental Management and Audit Scheme) in ilk hedefi çevresel performanstaki gelişmeleri sürdürmek için yönetim ağırlıklı çalışmaları teşvik etmektir. Gelişmenin sürdürülmesinin prensipleri yeni bir konu değildir. Firmalar sürekli olarak finansal performanslarını geliştirmeye çalışmakta ve hissedarlarını mutlu etmeye gayret göstermektedirler. Ancak, gelişme ister büyük ister küçük olsun yönetimin endişesi, finansal geri döngünün maximize edilmesi veya paranın değeridir. Genel olarak esas amaç, çevre performansının endüstride baştan sonuna kadar eşit bir önemde artırılmasını sağlamaktır. Çevre ve finansal performans arasında oldukça farklı ilişkilerin olduğu açıktır. İşletmeler çevreye faydalı olarak ta iş performanslarını arttırabilirler.

EMAS çevre performansı ile ilgili olarak nicel ve özel standartlar koymaz. Bunlar, diğer yönetmeliklerle ve endüstrilerin kendi düzenlemeleri ile birlikte sağlanır. Endüstriyel aktivitelerdeki çevresel performansın denetleyici hiçbir tasarısı yoktur. Denetleme farklı gruplar veya şirket içindeki hissedarlar tarafından yapılacaktır.

Planlar, endüstri bölgelerinde endüstriyel operasyonlarında çevresel performansta gelişmenin sürdürülmesini amaçlayan ilgili işletmelerde amaçlanır.

Benzer veya farklı fakat direkt olarak işletmenin çevresel ve iş performansı ile ilgili pekçok grup vardır. Bunlar;

- Müşteriler
- Çalışanlar
- Hisse sahipleri ve yatırımcılar
- Bankalar
- Sigorta şirketleri
- Yerel yönetimler ve planlama otoriteleri
- Yerel topluluklar
- Düzenleyiciler
- Çevresel baskı grupları

EMAS' in en önemli prensibi, çevresel etkilerin azaltılması, kontrolü veya minimize edilmesi için taahhütte bulunulmasıdır. Bütün çevresel etkiler bir bakıma kullanılan hammaddelerin, malların ve kaynakların ölçüsüne ve özelliğiyle bağlantılıdır;

proseslerin şekli ve etkinliği ve üretilen atıklar/emisyonlar; son ürünün şekli ve etkinliği ve ürünün en son olarak nasıl bertaraf edildiği.

Çevresel Etkiler

Çevresel etkilerle anlatılmak istenen gerçek çevresel hasarlara neden olan veya havanın, suyun, toprağın ve doğal kaynakların ve insanların zarar görmesidir.

Önemli çevresel etkiler: Çevresel etkilerin önemi bölge yönetiminden yargıya kadar pekçok alanı içerir. Ancak, çevre denetleyicileri tüm önemli etkileri dikkate alacaklar ve rapor edeceklerdir. Önemli gerekliliklerin temeli işletmenin tüm bölümleri tarafından tespit edilir. Kriterler şunlardır;

- Gereklilikten doğan ya da doğacak tüm etkiler
- Bölge için önemli olan miktarlar
- Halk komiteleri ve muhtemelen ulusal ve uluslararası girişimciler tarafından gözlem altına alınan etkiler
- Benzer endüstriyel işlemlerden oluşmuş bölgelerde önemli derecede azaltılmış etkiler

Çevresel Performansın Geliştirilmesinin Faydaları

Ticaret açısından en önemli faydalar yönetimin sorumluluğu ve artan kararlılıkla sağlanır. Pekçok firma için iyi bir çevresel performans iyi bir ticaret demektir.

Ticari faydalar pekçok formda olabilir. Pazar payının yüksek ve karlı olduğu yerlerde ortaya çıkacak yüksek faydalar, doğal olarak yöneticileri ve hisse sahiplerini büyük oranda ilgilendirecektir. Çevresel performanstaki gelişmeler ticari ve finansal hedeflere ulaşılmasına yardımcı olur.

İşletmeler önemli olan fakat özellikle işletmenin performansına dolaylı olarak etki eden daha az yararlı faktörleri de dikkate almalıdırlar. İşletmeler farklı hisse sahiplerinden gelecek destekleri de dikkate almalıdırlar.

Ulusal ve çok uluslu olarak işletilen pekçok işletme pekçok yarar sağlamıştır ve daha fazla yarar sağlamayı amaçlamaktadır.

Beklenen Ticari Faydalar

“Güçlü”

- Pazar payı
- Önleme giderleri
- Azaltma giderleri
- Yararlı özelliklerin korunması

“Zayıf”

- Çalışanların motivasyonu
- Bölge halkı/ilişkilerin planlanması
- Halkın imajı

Pazar Payı

Ürünlerin çevresel nitelikleri satın alma kararlarında önemli bir faktör olmuştur. Bu şekilde hareket eden müşterilerin sayısı da artış göstermektedir. Özellikler, ürünün

kullanımının etkilerini, son bertaraf etkilerini, dönüştürülebilirliğini, kullanılan materyallerin yapısını kapsamaktadır.

Örnek 1:

Parekenciciler için plastik kutu astarı ve atık bertaraf torbaları imal eden küçük ve orta ölçekli işletmeler. Bu işletmeler müşterileriyle ve tedarikçileriyle çevre dostu ürün geliştirmek için iş birliği içine girmişlerdir.

Çevresel Özellikler:

%60-70 oranında geri kazanılan materyal kullanımı,

Hammadde girdisinin azaltılması ile 18-24 mic. Kalınlığındaki ince plastik üretimi,

Faydalar:

Toplam ciroda ilk beş yılda %40 artış sağlandı, pazarda %40' lık bir yer edindi ve Avrupa' ya %20 artışla ihracat gerçekleştirildi.

Karlılık

Çevresel gelişmeler iki yolla yüksek karlılığa dönüşür.

- Maliyetlerden kaçınma
- Maliyetlerin azaltılması

Maliyetlerden kaçınmak, prosesin kontrolü ve anormal dökülmeleri ve kazaları ele almak için risk yönetimi ve etkili prosedürlerin geliştirilmesini gerektirir.

Kaçınılması gereken harcamalar;

- Yüksek sigorta primleri
- Kazalardan ve dökülmelerden sonra temizlemeler
- Yasalara uymama durumlarındaki para cezası
- Yüksek miktarlarda borç alma

Kazalardan ve sızma gibi olaylardan dolayı yaklaşık 2milyon \$ lık para cezası bulunmakta ve bunlar günden güne yönetimle düzenlenebilmiştir. Küçük ve orta ölçekli işletmeler bile 100.000 \$ ın altındaki cezaları bile zor karşılayabilmektedirler.

Sigorta giderleri de %33 civarında artış göstermektedir. Gelecekte bazı durumlarda sigorta bunları kapsamayacaktır.

Temizleme ve düzeltme faaliyetleri de ilave olacağından toplam maliyetler engellenmelidir. Önlemek için harcanan maliyetler her zaman cezalara ödenecek paralardan daha az olacaktır.

Örnek 2:

Endüstrilerde, yapılarda ve limanlarda yangından korunmak için kalsiyum silikatlı malzeme üreten küçük bir işletme. Bu işletme, su için yaptığı harcamaları ve deşarjları azaltmak için proses suları ve kondenzasyon suları için yatırım yapmıştır.

Çevresel Özellikler:

- %85 oranında katı madde iyileştirilmesi sağlanmıştır.
- Su miktarı %30 azalmıştır.
- Gaz miktarı %10 azalmıştır.
- Çıkış deşarjları azalmıştır.

Faydalar:

- Toplam harcamalarda %18 lik tasarruf sağlanmıştır.
- Resmi kuruluşlara ödenen miktarda azalma ve %1 lik satış oranı
- 18 ayda geri ödeme

Maliyetlerden kaçınmak; girdilerin azaltılması (ham maddeler, kaynaklar ve servis), prosesin veriminin artırılması ve atık ve emisyon kirliliğinin azaltılması için gerekli olan yolların tespiti için yöntem belirlenmesini gerektirir.

Maliyetlerin azaltılabileceği bazı noktalar;

- Enerji,
- Atık arıtımı ve depolanması,
- Su kullanımı,
- Çıkış deşarjları,
- Ham maddeler ve mallar (paketleme)
- Transport

Çalışanlar

Çalışanların motivasyonu da bazı yararlar getirebilir. Yemeklerin yetersizliği işçilerin motivasyonunu bozar ve bazı sektörlerde yeni insan gücü tutulmasını zorlaştırır.

Yerel Topluluklar, Planlayıcılar ve Düzenleyicilerle İlişkiler

Aktüel ya da potansiyel çevresel etkiler yerel topluluğun desteğinin düzeyini ve yeni ya da değiştirilmiş prosesler için planlama iznini almada gerekli zamanı ve çabayı harcayabilir. Çevresel yönetimin kalitesi tüm bunları kolaylaştırabilir. Düzenleyiciler denetimlerin yapısı ve sıklığının belirlenmesinde ve yeni veya değiştirilmiş proseslerin denetimlerinde gittikçe artan çevresel yönetim uygulamaları vardır.

Halkın İzlenimi

İşletmeler iyi bir çevre performansından ve çevre yönetimindeki başarılarından pek çok fayda sağlayabilirler. Bu faydalar;

- Bazı tip ürünlerin satışın artışını sağlayabilecek büyük pazarlardan dolayı tanınma
- İşletmenin statüsünü müşteriler ve hissedarların gözünde arttıracak olan çevresel gelişmelerin taahhütünden dolayı tanınması

Projenin Faydaları

EMAS uygulaması büyük garantiler sağlayacak, hissedarların ve müşterilerin geçerli yönetim uygulamalarından pekçok kazanç sağlayacaklardır. Bu proje, çevresel yönetim için sağlam bir iskelet oluşturur.